

Regeringens Programtale. Statsministeren har tilmed ved Lovforslagets Forelæggelse, ganske vist i en vagere Form, men, saa vidt jeg af Referaterne har forstaaet, i en noget stærkere og mere absolut Form ved et offentligt Møde i Forgaars, vedkendt sig; at han bestandig staaer ved sit Ord i Programtalen. De Konservative og Venstre har som Partier i Valutaudvalget og for øvrigt ved mange andre Lejligheder udtalt, at Endemaalet maa være Guldparitet. Partiernes Stilling er jo i Virkeligheden ret selvfølgelig, idet dette Endemaal for vor Valutapolitik bestandig hidindtil har været hævdet fra alle Sider. Jeg skal erindre om, at Valuta-raadet i sin Betænkning af 5. November 1924 om en Nedskæring af Kronen udtaler, at „en Nedskæring af Kronens Værdi — ved at give den et formindsket Guldindhold — vil have en skadelig Virkning, idet den vil betyde en Akkordering med Hensyn til Danmarks udenlandske Forpligtelser i dansk Mønt, som man — selv med de paa Genua-Konferencen faldne Udtaler in mente — ikke bør udsætte Landet for“. Dette var en enstemmig Udtalelse fra alle Erhvervsrepræsentanterne og alle Repræsentanterne for de politiske Partier, som var repræsenteret i Valutaraadet. Det er altsaa, om jeg saa maa sige, det tilgrundliggende, og fra det er der indtil den allersidste Tid ikke fra nogen Side afveget. Man kunde sige: Ja, det var før Kronestigningen, før de Resultater, Kronestigningen har bragt i Retning af Vanskeligheder for Erhvervslivet, var traadt frem; men herimod er der at sige, at i de Udtalelser, der fra vore Hovederhverv foreligger for Valutaudvalget — de er nu den høje Rigsdag bekendt —, og som er fremsat under Hensyn til de indtraadte og befrygtede store Vanskeligheder, Vanskeligheder, som det i selve Udtalelserne viser sig, at Erhvervene selvfølgelig i højeste Grad har taget med i deres Overvejelser, udtaler Erhvervene sig aldeles gennemgaaende for det, som man tidligere har været enig om, at en Stigning til Guldparitet maa være Endemaalet. Alle udtaler sig saaledes paa to Undtagelser nær, som ikke udtaler sig om dette Spørgsmaal, men som heller ikke tager nogen som helst Reservation med Hensyn til Nedskæring, nemlig De samvirkende Købmandsforeninger og Husmandsforeningerne, men ellers har vi dem alle: Industrien, Landbruget, Skibsfarten, Fiskeriet, Handelen etc. etc., Bankvirksomheder, alle udtaler positivt, at trods de

Vanskeligheder, der har vist sig, maa Guldparitet være det endelige Maal. Om Bevægelsens *Hastighed*, om *Fremgangsmaaden* er der jo som bekendt megen Uenighed, og denne Uenighed kommer ogsaa frem i Erhvervenes Udtalelser, men om *Maalet* var man enig, i fuld Bevidsthed om de Vanskeligheder, som Udviklingen hen imod at naa det kan medføre.

Regeringens Udtalelse i Programtalen var, som jeg har fremhævet, klar nok, mindre klar var Formuleringen af dens Forslag. Jeg skal stadig erindre om, at det Mandat, som Valutaudvalget havde givet Regeringen, var jo: i den Ordning, der skulde fastsættes nu ved Rigsdagssamlingens Begyndelse, at fastlægge Valutapolitikens endelige Maal. Jeg skal ogsaa erindre om, at ingen har i sin Tid været mere ivrig for at indprente dette end det ærede Medlem Hr. Rode som Ordfører for det radikale Parti. Regeringen kunde derfor ikke gaa udenom dette Spørgsmaal, men dens Udtalelse er mindre klar, end Udtalelsen i Programtalen var. I det oprindelige Forslags § 1, det Forslag, som blev forelagt for Valutaudvalget, staaer nemlig, at Finansministeren bemyndiges til o. s. v. at skaffe disse Kreditter til Veje, og de stilles til Raadighed for Nationalbanken som Valutareserve, og saa tilføjes der: Til Stabilisering og Højnelse af den danske Kronens Værdi. Her er altsaa Pariteten ikke udtrykkelig nævnt, men idet der er nævnt Ordet: Højnelse, peges der dog derpaa, og saa tages der i alt Fald afgjort Afstand fra Nedskæringspolitikken. Det var, saaledes som jeg ogsaa har gjort opmærksom paa i Valutaudvalget, ikke nogen heldig Formulering, den højtærede Regering her var kommet ind paa; thi det er jo ikke i Perioden indtil den 31. December 1926, at vi ønsker Højnelse, tværtimod. Der ønsker vi intet større Udsving, hverken opad eller nedad, men Ordene var øjensynlig ogsaa kun indsat for i Overensstemmelse med Programtalen at pege paa Endemaalet og for, som jeg har sagt, at tage Afstand fra Nedskæringstanken. Derfor kunde vi for vort Vedkommende subsidiært acceptere ogsaa denne ufuldkomne Form, saa meget mere som Valutaudvalget efter Løven kan hindre, at de ekstraordinære Midler imod, hvad der er Meningen, stilles til Raadighed til en Højnelse af Kronen indenfor Perioden indtil Udgangen af 1926. Men det rigtige vilde være, saaledes som jeg ogsaa i Valutaudvalget havde udtalt, at Ordene her gaar ud, og at der tilføjes en ny Paragraf, i hvilken dette Maal udtales enten saaledes, at man rent